

Pvm/Datum/Date Dnro/Dnr/DNo
1.10.2021 108/00.00.01.02.00/2020

RUOKAVIRASTON MÄÄRÄYS ELINTARVIKEVALVONNAN VALVONTATIEDOISTA

Ruokaviraston määräyksellä 12/2021 kumotaan 30.3.2016 voimaan tullut Elintarviketurvalisuusviraston määräys 2/2016 elintarvikevalvontaviranomaisen ilmoitus- ja tiedonantovelvollisuuden toteuttamistavasta ja valvontatietojen julkistamisesta. Määräyksen muuttamisen ja päivittämisen tarpeet ovat syntyneet mm. elintarvikelain muutosten ja uuden elintarvikelain (297/2021), ympäristöterveydenhuollon toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmä VATIn käyttöönoton sekä Ruokaviraston aloittamisen myötä. Määräyksen otsikko on muutettu vastaamaan kattavammin määräyksen sisältöä. Määräys on myös muutettu vastaamaan saavutettavuuden vaatimuksia.

Määräyksessä halutaan painottaa sekä valvontaviranomaisen velvollisuutta julkaista suorittamansa suunnitelmallisen elintarvikevalvonnan tulokset että elintarvikealan toimijan velvollisuutta julkistaa itseensä kohdistuneen suunnitelmallisen elintarvikevalvonnan tulokset. Tämän vuoksi määräyksen rakennetta ja otsikoita on muutettu, jotta kummankin osapuolen velvollisuudet olisi selkeästi esitetty.

Elintarvikevalvontaviranomaiset veloitetaan tällä määräyksellä julkaisemaan säännöllisen elintarvikevalvonnan tulokset Oiva-raportteina. Oiva-raportit perustuvat ns. Oiva-tarkastuksiin, joita koskevat tiedot tallennetaan VATI-järjestelmän kautta valtakunnalliseen rekisteriin. Ruokavirasto, aluehallintovirasto ja kunnat yhdessä pitävät tätä rekisteriä valvonnan ohjausta ja sen kehittämistä sekä suorittamaansa valvontaa varten (elintarvikelaki 79 §).

Elintarvikealan toimijat ovat elintarvikelain mukaan velvollisia julkistamaan säännöllisen elintarvikevalvonnan tuloksensa oma-aloitteisesti itse. Valvontatulosten julkistamisen keskeinen tavoite on elintarvikevalvonnan läpinäkyvyyden parantaminen. Tavoitteena on myös lisätä elintarvikevalvonnan tunnettavuutta ja vaikuttavuutta sekä edistää kuluttajien mahdollisuuksia tehdä tietoon perustuvia valintoja. Julkistamisvelvollisuus koskee kaikkia säännöllisen valvonnan piirissä olevia elintarvikealan toimijoita toiminnan luonteesta ja laajuudesta riippumatta. Velvollisuus ei siten ole riippuvaista esim. toimijan tekemästä markkinoinnista tai tiloista, joissa kuluttajat voivat asioida.

Elintarvikehuoneistoilmoituksen käsittelyä koskevan todistuksen julkistaminen (kohta 7) on kokonaan poistettu tarpeettomana.

1 Määräyksenantovaltuudet

Määräyksenantovaltuuksia on muutettu vastaamaan uutta elintarvikelakia (297/2021), joka tuli voimaan 21.4.2021.

Pvm/Datum/Date Dnro/Dnr/DNo
1.10.2021 108/00.00.01.02.00/2020

2 Määritelmät

Määritelmistä on poistettu vanhentuneina määritelmät KUTI-järjestelmästä, Eviranet-ext-ranetistä ja KUTI-sivustosta. Eviranet-Oiva -sovelluksen määritelmä on poistettu tarpeettomana.

Määritelmiin on lisätty määritelmät VATI-järjestelmästä ja etäviestintävälineestä.

3 Oiva-raportti

Luvussa määrätään käyttämään Oiva-arviointiasteikkoa ja Oivan ohjeistusta Oiva-raporttien laadinnassa. Tekstiä on tarkennettu koskemaan kaikkia Oiva-raportteja tekeviä viranomaisia. Oiva-raporttien laadintaan liittyvät tekniset ohjeet on poistettu.

Elintarvikevalvontaviranomaisella olevaa aikaa lähettää valmis raportti toimijalle on pidentetty kahdeksasta päivästä kymmeneen työpäivään.

4 Valvontaviranomaisen velvollisuus julkaista valvontatiedot

Luvussa määritetään julkaisemisen piiriin kuuluvat elintarvikehuoneistot. Niihin kuuluvat kaikki suunnitelmallisen elintarvikevalvonnan piirissä olevat elintarvikehuoneistot lukuun ottamatta säännöllisen elintarvikevalvonnan ulkopuolella olevia elintarvikehuoneistoja. Tällä rajauksella mahdollistetaan siten se, että sellaiset elintarvikehuoneistot, jotka rekisteröidään suunnitelmallisen valvonnan piiriin, mutta joita ei valvota säännöllisesti, eivät saa Oiva-raporttia. Säännöllisen elintarvikevalvonnan piiriin ei kuulu mm. ruoka-aputoiminta tai muu sellainen elintarvikealan toiminta, josta tulee tehdä elintarvikehuoneistoilmoitus, mutta jota valvotaan vain tilapäisesti tarpeen mukaan. Luvusta on myös poistettu tarpeettomana maininta yksityiseen asumiseen käytettävissä tiloissa harjoitettavasta elintarvikealan toiminnasta. Elintarvikelain muutoksella 1397/2019 on saatettu yksityiseen asumiseen käytettävissä tiloissa harjoitettava elintarvikealan toiminta säännöllisen elintarvikevalvonnan piiriin. Täten myös näiden valvontakohteiden valvonnasta laaditaan aiemmasta käytännöstä poiketen Oiva-raportti.

5 Elintarvikealan toimijan velvollisuus julkistaa Oiva-raportti

Elintarvikealan toimijalla on velvollisuus julkistaa valvontaviranomaiselta saamansa Oiva-raportti oma-aloitteisesti. Määräyksessä on selkeytetty toimijan velvollisuutta ja yhtenäistetty sitä elintarvikelain mukaiseksi. Julkistamisvelvollisuus koskee kaikkia elintarvikealan toimijoita. Näin ollen myös sellaisten toimijoiden, joilla ei ole esim. omia internet-sivuja tai fyysisiä tiloja, joissa kuluttajat voivat asioida, pitää huolehtia, että heillä on jokin kanava tai

Pvm/Datum/Date Dnro/Dnr/DNo
1.10.2021 108/00.00.01.02.00/2020

tapa julkistaa valvonnan tulokset. Elintarvikevalvontaviranomaisten tehtävänä on arvioida julkistamisen tapaa ja riittävyttä julkistamisen tavoitteisiin nähden.

Koska elintarvikkeita myydään hyvin paljon myös etäviestintävälineiden avulla, jolloin myyjä ja kuluttaja eivät fyysisesti kohtaa toisiaan, on määräykseen lisätty vaatimus viimeisimmän Oiva-raportin julkistamisesta myös etäviestintävälineessä. Oiva-raportti tulee julkistaa etäviestintävälineessä, jos sopimus myyjän ja ostajan välillä tapahtuu siinä. Vaatimus asettaa myynnin elintarvikehuoneistosta ja etäviestintävälineellä tasa-arvoiseen asemaan. Jos myynnissä käytetty etäviestintäväline on sellainen, jossa raporttia ei pystytä julkistamaan, riittää, että tiedot annetaan kuluttajalle pyydettyä. Tällainen myyntitapa on esimerkiksi puhelinmyynti.

Oiva-raporttien julkistamisen aikataulut vuosilta 2013-2016 on poistettu, koska julkistamisvelvollisuus koskee nykyään kaikkia elintarvikealan toimijoita.

6 Voimaantulo

Määräys tulee voimaan 8.10.2021 ja on voimassa toistaiseksi.

Helsingissä 1 päivänä lokakuuta 2021

Marjatta Rahkio
osastonjohtaja

Tuuli Koskimies
ylitarkastaja